

Til foresatte

Informasjon om lese- og skrivevansker

Hva er dysleksi?

Dysleksi er en spesifikk lese- og skrivevanske som bunner i et problem med å forstå lydene i språket. Den kjennetegnes bl.a. ved at det er vanskelig å huske eller forstå hva man leser, man skriver ofte feil eller bytter om på ord og bokstaver. Mange synes også det er vanskelig å f.eks. huske beskjeder, lære gangetabellen eller klokka. Dysleksi har ingenting med intelligens å gjøre.

Hva er spesifikke matematikkvansker (dyskalkuli)?

Spesifikke matematikkvansker er en spesifikk vanske som primært gjør det vanskelig å lære seg grunnleggende matematikk. Det kjennetegnes bl.a. ved vansker med å oppfatte antall, svake telleferdigheter, og svak forståelse av posisjonssystemet. Dyskalkuli har ingenting med intelligens å gjøre.

Hva er spesifikke språkvansker (SSV)?

SSV fører til problemer med å uttrykke seg, bli forstått eller forstå språk. Det kjennetegnes bl.a. ved problemer med språklyder, å finne ord som forklarer hva man mener, eller å produsere lange setninger. SSV har ingenting med intelligens å gjøre.

Tilpasset opplæring

Ingen er like. Det er forskjell på hva slags hjelp man trenger fra læreren for å lære. Alle har rett på en opplæring som passer til deres måte å lære på.

Du har rett til:

- Fritak fra karakter i sidemål.
- Datamaskin og hjelpemidler.
- Lydbøker eller digitale bøker.
- Tilrettelagte prøver og eksamen.
- Tilpassete lekser.
- Hvis du har spesialundervisning, skal du ha en egen opplæringsplan.

Hjelpemidler

Det finnes mange hjelpemidler som gjør det lettere på skolen for dem som har vansker med lesing og skriving.

- Skriveprogrammer som retter opp når du skriver ord sånn som de høres ut.
- Programmer som leser opp digital tekst. Det heter tekst-til-tale.
- Programmer som skriver ned det du sier. Det heter tale-til-tekst.
- Programmer som oversetter mellom språk.
- Utstyr som skanner tekst fra bøker eller ark så du kan få lest det høyt.

Hva kjennetegner en dysleksivennlig skole

- Har et inkluderende og aksepterende miljø.
- Har gode systemer og kompetanse på å finne dem som har vansker.
- Kartlegger og registrerer alle elevenes leseferdigheter systematisk.
- Følger opp leseutviklingen hos de elevene som trenger det.
- Setter raskt inn tiltak som fungerer.
- Er gode på å bruke mulighetene IKT gir.
- Sørger for at alle lærere har kompetanse i tilpasset undervisning for elever med lese- og skrivevansker, språkvansker og mattevansker.